

SOC A

in „poslanice“ plačujejo se za štiristopno
petil-vrsto: —

8 kr.,	če se tiskajo 1 krat,
7	„ „ „ „ 2
6	„ „ „ „ 3

Večkrat — po pogodbi. Za večje žrke
po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v lo-
bakarnah v Nunski ulici in v Solski ulici,
v Trstu pri Lavrentiju nasproti vel. vo-
jašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della
Fabra, po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, na-
ročnina in reklamacije na „pravništvo“,
„Nocem“. — Neplačani pa z uredništvom
ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnistvo je v Go-
spoksi ulici št. 9.

de. „Audax“, v naše pristanišče, s parnikom je dospel poverjenik e. k. namestništva, ki je privedel s seboj tudi kovača. Poverjenik, kojega so spremljali orožniki, se je prijavil pri komisarju, g. ok. glavarju Schaffenhauerju. Takoj za tem je pribil novo tablo kovač, prišedši iz Trsta. Po končanem delu sta se namestniški odposlanec in kovač vkrenoma na parnik „Audax“, ki se je takoj vrnil v Trst. Vojaki so odstopili, le pred novim napisom ostala je dvojna straža. Ljudje so demonstrativno zapirali prodajalnice in okna svojih stanovanj ter razobešali črne zastave. Politiski komisar g. Schaffenhauer je poklical župana dr. Fragiacomu k sebi; ne znam sicer, kaj mu je rekel, toda mislim si, da mu je dal nalog, da naj prepreči demonstracije, kajti župan je dal javno razglasiti, da naj ljudstvo odstrani črne zastave, kajti kdor tega ne stori, da bode kaznovan. Polagoma izginile so črne zastave. Ob 8. uri zvečer bilo je mesto kakor izumrlo.

* * *

„Slov. Narod“ od sobote piše: Potem, ko so pripravljali po vsej Istri nemetne demonstracije na račun dvojjezičnih napisov, prišli so isterski župani v Trst, končat svoje delo. Nameravali so „in corpore“ predstaviti se e. kr. namestniku; ta pa je sprejem brzojavno posrednim odgovorom. Vzlic temu prišlo je v četrtek 1. t. m. okolo 30 oseb iz Istre, župani italijanskih občin z nekaterimi zapeljanci. Na dan sv. Justa, po sv. maži, zbrali so se vsi v mestnega sveta dvorani, kjer so imeli jako kratko zborovanje. To navlaše prirejeno demonstracijo isterskih županov pričakovala je dogovorjena množica pred mestno hišo in vpila gospodom v čast: „Evviva Istria“, „Evviva Pirano“ ter posameznim županom, ki so se pokazovali na oknu mestne hiše. Demonstracija ni uspela, kajti ni našla odmeva, kot le pri nezreli mladini, ki je ta v namen bila pripravljena. Zraven drugih nestevilnih vsklikov slišal se je tudi „Evviva Avstria“ — a ta je ostal glas vpijočega v puščavi. Jeden gospod raz okna zbornice metal je poljubce družini in to je bilo seveda navdušeno sprejeto. Neredi se niso zgodili, kajti ni primanjkovalo redarstva. Ljudstvo — seveda mladina — pričelo je peti znano pesem „Lasse pur che i canti e subi“, kar je pa redarstvo pre-povedalo. Tako je končalo zborovanje. Tudi pri banketu so Slovanom dobro kadili*.

Poslanec Spinič je podal v torek novo interpelacijo v državnem zboru proti čudnemu postopanju c. kr. korespondenčnega urada v zadevi pouličnih demonstracij v Istri. Očitel in dokazal je temu c. kr. uradu, da je poročal nalašč pristransko, zlasti zamolčal vse, kar je imelo irredentovsk pomen. O irredentovskih demonstracijah ima vlada vse dokaze v rokah. Radovedni smo, ali kaj stori. Sicer — to je njena reč!

Čim bolj premisljujemo to zadevo, tim bolj čudna se nam dozdeva. Vlada je uklonila svoj tilnik pred peščico Coroninijevega kluba, a nič se ni plašila velikega koalicijskega kluba — konservativcev. Kaj so delali slovenski člani tega kluba? Iz hodnikov poslanske zbornice nam poročajo čudne, čudne reči, namreč, da nekateri konservativni poslanci so se končno razgreli za slovensko stvar, nasi koaliranci — razun Kluna — pa dremljejo.

„Slovenec“ od sobote je dejal k vladnemu postopanju:

„Ako pri tem ostane, tedaj po našem mnenju noben slovenski poslanec ne more več ostati v koaliciji, s katero naj se podpirajo take določbe. Mi ne vemo, kaj nameravajo storiti slovenski poslanci v koaliciji, a za-se vemo, da s koalicijo, ki bi podpirala in vzdrževala takó krivice razmere, ne moremo in nečemo biti prav v nobeni zvezi“.

„Slov. Narod“ od sobote je pisal v svojih „goriskih glasovih“ med drugim tudi to-le: „Naš deželni glavar prof. Franc Coronini je prišel v nemajhne zagate, iz katerih se težko izvleče. On dobro vé, da je državni poslanec tudi za slovenske trge in slovenske meščane v Gorici in vrhu tega deželni glavar v pokrajini, ki je v dveh tretjinah slovenska; ali po drugi strani je načelnik kluba, ki uganja Slovencev nasprotno politiko. On vé, da bi imel v deželi najodločnejši odpor slovenskega prebivalstva, ako se odločno postavi proti slovenskim napisom — zato se je izogibal vsem odločnim korakom po željah tržaskih in istrskih poslancev. V najhujših urah jim je ušel z Dunaja, a v Gorici so ga že čakale brzojavke, ki so prosile, naj se vender takoj vrne na Dunaj. Zdi se, da je on le bolj formalno spremljal poslance k ministrom. Sploh ne vemo v tem oziru nič gotovega, ker poročila si precej nasprotujejo. Ko izvemo, kaj je storil ali zakrivil on, bomo znali tudi določiti svoje stališče nasproti njemu kot poslancu in — deželnemu glavarju. Vsekakor pa, ako se je udal, sme pričakovati odločen odpor vsega slovenskega naroda na Goriškem.“

Tako „Narodov“ dopisnik iz Gorice. Nam je zdaj pa znano, da deželni glavar prof. Franc Coronini je porabil ves svoj vpliv proti dvojezičnim napisom. On je veliko pripomogel k temu, da se je ta zadeva začela nam neugodno zasukala. Da slovenska deželna večina ne more biti zadovoljna, ako deželni glavar v sovražnem smislu rabi svoj vpliv, kateri si je pridobil tudi s pomočjo slovenskega naroda, to je naravno. Zato moramo goriski Slovenci tudi znati izjaviti iz tega edino prave posledice in dati gospodu deželnemu glavarju na njegovo ravnanje primeren odgovor.

O nadaljnjem razvitku istrskega uprašnja so dole z Dunaja sledeče brzojavke:

Dunaj 6. novembra. Slovanski poslanci iz Primorske, na čelu jim prof. Alfred Coronini, so bili danes dopoldne pri ministrskem predsedniku in ga opozorili na demoralizirajoči utis, kateri je naredilo vladno omahovanje. Jedre dvojezičnih napisov na primorsko prebivalstvo. Primorski Slovani so vsled tega močno razburjeni, na drugi strani pa vzbujajo vladno postopanje prisilnost Italijanov in njih veselje za demonstracije, kakor kažejo zadnje dogodbe v Trstu in v Balu. Windischgrätz je deputacijo zlasti natančno izpraševal glede misljenja slovenskega prebivalstva na Primorskem.

Dunaj 6. novembra. V Hohenwartovem klubu je bila dolga razprava o istrskem vprašanju. Na interpelacijo, kako je zdaj s to stvarjo, je odgovoril Hohenwart, da so šanse za Slovence ugodnejše, kakor za Italijane, in obljubil, da se bo za stvar intenzivno zanimal. Svaril je slovenske poslance, naj se nikar ne prenašajo. Po klubovem naročilu selje Hohenwart k ministru Schönbornu in ga vprašal, kako stoji stvar. Minister je odgovoril, da izvede vlada sukcesivno njegovo naredbu.

— Zadnja brzojavka je brez vsakršne resnične podlage. Hohenwart meče pesek v oči.

Slovenski koaliranci se vedejo tako, da zaslужijo, da bi jih narod s palico zapodil iz parlamenta.

Vikarji na Goriškem.

(Iz dop.)

Pri spremembah in ustanavljanju novih župnij vladi ni drugega mar, nego materialno uprašanje. Ako je treba kak krajcar dati več, kakor je bilo doslej v navadi, tedaj se vedno postavi po robu in se upira malenkostnemu obremenjenju verskega zaloga. Preden se to doseže, je treba več let boriti se in cele rizme papirja popisati. Pri naših vikarjih je bilo to materialno uprašanje rešeno, kajti s tožbami je bilo ministerstvo ugnano v kozji rog, tako da v zadnjem času je ministerstvo vsem vikarijem, ki so se pritožili, nakazalo plačo samostojnih dušnih pastirjev. Vsled tega ni bilo od te strani nikakega zadržanja, vse vikarijate priznati kot samostojne župnije, tim bolj, ker pri naših vikarijatih so vsi pogoji, katere zahteva cerkveno pravo. Ni manjkalo drugega, ko „Consensus Ordinarii“ in stvar s formalnimi listinami določiti. Res je, da v zadnjem času je vlada nekako poudarjala „ad personam“. Toda neverojetno je, da bi vlada iz lastnega nagiba to storila. Govori se, da je bila vlada od neke strani opozorjena na odvisnost vikarijev od župnikov v kljub znanemu certifikatu o samostojnosti, in sicer od strani, od katere se je najmanj pričakovalo. Poudarja se, da so vikariji odvisni od župnikov. Povejte nam, za božjo

voljo, v čem so odvisni? Saj vendar dekret vikarijev o tem ne govori. Naši vikarji niso „ekspoziti“, kakor so nekateri v tržaski škofiji. V dekretu „ekspoziti“ se glasi „dependente a parochia, Facultatem tibi concedimus...“. Naši vikarji so odvisni le od nadškofa in ne od župnikov, zato pa tudi njegov dekret ne govori: „dependente a parochia“. Prav za prav vikariji so župniki „de facto“ in ne „de jure“. Zato je pa že rajni nadškof mislil zapovedati, da vsi različni obziri je to opustil. Tridentinski zbor jasno in izrečno zahteva, da vsi tisti duhovniki, ki „actu curam animarum exercent“ morajo biti „al ordinario examinati et approbati“. V tem daje omenjeni zbor vsem škofom neomejeno pravico. Zato se pa nekateri gospodje motijo, če mislijo, pribojiti si samostojnost vikarijev brez izpitov. Da do zdaj vikariji brez izpitov leta in leta izvršujejo vse župnijske pravice, to se le trpi in molče prenaša, kar pa ni v zmislu tridentinskega zbora.

Z ozirom na te cerkvene pravne razmere bili smo ob svojem času prav gotovi, da bodo vsi vikarijati povzdigneni v župnije, s čemur bi se storil konec velikim zmešnjavam in prepričam med župnijami in vikarijati. Ugodilo bi se s tem splošni želji in zabranila marsikatera nepravilica. Poravnala bi se vsa starodavna nasprotja, kajti one polti zaradi oklicev k starim župnijam, dajanje v žito itd. župnikom, vzbujajo v vernih le mržnjo in nasprotje. Mi imamo svojega gospoda, ta nam pomaga v dušnih rečeh, tega moramo plačati! Fajmostra celo leto ne vidimo itd. in vender moramo tudi njemu plačati, tako govorijo kmetje. Vse na svetu napreduje: cerkev ni bila nikoli nasprotnica napredku. Zato pa bi se tudi duhu časa, duhu samostojnosti ustreglo, ako bi se enkrat rešila pereča zadeva naših vikarijev.

Dopisi.

Iz Gorice. (O zvonovih.) Dobro dosel tudi ta, mislil sem si, ko sem zagledal v zadnjem „Primorcu“ dopis iz Smarij o zvonovih. Za Samasso je vsekako častno, da razmišlja vosestransko in resno, predno se odloči za tako zelo važen korak, kot je nabava novih zvonov. A če je njih razmišljanje tako površno in jednostransko, kakor je oni dopis, potem jim pomore le malo. Dobro je pač, da smo se začeli javno razgovarjati o zvonovih, — to sem jaz že več časa pogrešal, in zato sem je tudi izprožil — a to razgovarjanje ostane le puho besedičenja, ako se ne obrani na široki poti splošnosti in površnosti, ako se ne uglobi v natančno določene meje naše cerkvene umetnosti, ako se bomo postavljali, ocenjevali zvonove in zvonarje, na stališče, na katerem stoji siromak, ko si kupuje nove hlače. Večletna izkušnja — zaradi zvonov sem prelomil prvi četrti božjo zapoved, zaradi zvonov sem okusil prvi „leskovo olje“ — vestno opazovanje in marljivo čitanje strokovnih del me je dovedlo do tega uverjenja. Ozke meje današnjega dopisa mi ne dopuščajo na to stran nikakega pojasnovanja. Upam pa, da mi bode to možno, ko odgovorim gg. dopisnikom „iz hribov“. Za danes se držnem opozoriti vse tri gospode dopisnike na neko nedostanost, s katero ne dosežemo ničesar, ako se hočemo resno baviti z resno zadevo.

Jasno je kot beli dan, da mora človek predmet, o katerem hoče pisati in druge reči, sam dobro poznati, da mora imeti o njem poleg praktične izkušnosti tudi nekoliko znanstvene izobrazbenosti. Vrhu tega mora pa imeti tudi nekaj čustva za resničnost in pravičnost, da trdiš, predno jo izreče, globoko in vsestransko premisli in ne sodi stvari po hipnih utisih ali izjavah kake stare zenice. O prvem svojstvu nočem danes govoriti, dobodem že drugič priliko, za drugo pa mi daje dopis iz Smarij nekaj ugodne snovi.

G. dopisnik piše: „Pri nas imajo prav malo znanja v Samasso zaradi tega, ker je pred 15 leti ulil za bližnji Stanjel tri nove zvonove, ki so se pa v prvem letu razbili“. — Pred vsem moram popraviti g. dopisniku čas. G. Samassa je ulil one zvonove pred 21 leti, t. j. spomladi 1873. O njih je poslal tedanji stanjelski župan g. Ant. Fabiani Samassi sijajno sprčevalo. Morda govori za dobroto zvonov tudi to, da so hoteli lani Slapenci, ko jim je izlival g. Samassa nove zvonove, imeti take, kot so bili prej v Stanjelu. Sicer je pa moje mnenje na to stran že iz „Soče“ znano. Zvonove je g. Samassa za nekaj let kajpada garantoval. Do danes pa še ni prejel nobenega naznanila iz Stanjela, da so se zvonovi ubili. Prvič je slišal to lani iz mojih ust. Obžaloval je, da mu niso Stanjelci tega naznanili. Ni verjetno torej, da bi se bili zvonovi ubili prvo leto; kajti Stanjelci bi bili gotovo na podlagi garancije zahtevali prelija. Pa tudi 1881. leta, ko so plačali Stanjelci zadnji obrok za zvonove, niso Samassi nič omenili, da so se zvonovi ubili. Iz tega sklepam, da so se bili ubili pozneje. Morda pa tudi prej, ali ne po krivdi zvonarjevi, ampak po zlovoljnosti zvonilcev, pred katero niso varni niti topovi. Po vsakem načinu bi bilo želeli, da bi sl. cerkveno ali županijsko predstojništvo to pojasnilo; kajti tudi to je jako čudno, da bi se bili ubili vsi trije zvonovi!!! — Nove jim je ulil — tako piše dalje g. dopisnik iz

Smarij — pred 5 leti g. Broili. Potem takem bi bili imeli Stanjelci celih 16 let vse tri zvonove ubite!! Kdo naj to veruje? — Meni se vidi g. dopisnik narobe Tomaž. Kaj takega bi ne bilo odobrati!

O sedanjih stanjelskih zvonovih ne piše g. dopisnik ničesar. Povem pa jaz nekaj. Te zvonove ni izlil menda sedanj g. Broili, ampak prejšnja tvečka „Polli-Broili“. Jaz sem jih slišal pred jednim letom, a reči moram — gg. Stanjelci naj mi odpuste; bil sem izvan — da so jako slabi, ker imajo neharmonične in glasne postranske glasove, kar jim daje neki mrmrajoči znak. Kdor razume kaj o zvonovih, ve, kaj sem jaz zdaj rekel. Tak glasovni znak imajo zvonovi Podturnem, ki so najslabši, kar sta jih tukaj izlila „Polli-Broili“. Ako bi pa bili Stanjelski zvonovi sedanjega g. Broili-ja, potem, no potem „potegnem svojo besedo nazaj“; kajti on ne mara, da bi jaz kaj pisal o njega zvonovih.

On (sedanj g. Broili) vzame stare zvonove po 1 gl. 20 kr., nove nam da po 1 gl. 36 kr., piše g. dopisnik. V Dol. Vrtojbi pa je vzel stare in dal nove po 1 gl. 25 kr. Prej so imeli Vrtojbeni-Dolenci le dva zvonova (menim, da f in b), g. Broili jim je izlil lani tri (des-es-f); razlika v teži med starimi in novimi zvonovi v Vrtojbi gotovo ni bila manjša, nego bode v Smarijah. Zakaj naj bi bila cena različna? Smarenci, poskusite, morda se da kaj „glahati“!

Predlog g. Broili-ja, naj bi si napravila on in g. Samassa livarno v Smarijah, je prečuden, da ne rečem hujšega. Za Boga, ali naj se vrne sedaj v dobo potujočih zvonarjev, v daljino 13. stoletja! O tem piše dr. Otto v svoji knjigi o zvonovih: „Herumwandernde Glockengiesser... scheinen jetzt ausgestorben zu sein, wie denn überhaupt gegenwärtig unter gänzlich veränderten Verhältnissen die Glockengieserei wandernder Meister längst aufgehört hat, keineswegs aber das Herumreisen einzeln, um sich durch allerlei Redekünste besonders auf Dörfern Bestellungen zu verschaffen und womöglich gute alte Glocken gegen schlechtere neue einzutauschen“. Teh nemških besed pa ne obračam jaz na g. Broilija. To moram v varnost g. urednika dostaviti.

Z ozirom na današnji napredek v obnem livarstvu se ne da več govoriti o takih začasno-hipnih livarnah. Vsakdo lahko izprevidi, da bi bile take livarne dobremu livu le kvar. G. Samassa naj si torej za silo skrpa livarno v Smarijah, potem ko ima tako v Ljubljani, da je ne doseže nijedna v Avstriji! Čudni, prečudni predlogi! G. dopisnik naj bode gotov, da se ne pride g. Samassa pitit za zvonove v Smarije; on je pač bogat gospod!... Besede, besede! rekla je lisica.

Zdaj pa se nekaj o plačevanju zvonov! To velja tudi gg. dopisnikom „iz hribov“. Dan-današnji je prišlo v kupčiji sploh v navado plačevanje v obrokih. To plačevanje pa se sploh smatra kot neugodno za kupovalca. „Soča“ je pred leti svarila naše ljudi ravno zaradi tega pred nekim laškim trgovcem v Gorici. Zakaj, je pač jasno in morda se ne pozablja. Tudi za zvonove bi jaz tega plačevanja ne priporočal. Jaz je najdem neugodno za zvonarja in za občino. Zvonar potrebuje denarja, da si nakupi bakra in čina ob ugodni priliki in v večji množini v gotovini, kar upliva seveda nemalo na ceno.

Občine čobe zvonove tudi reneje, ako jih precej plačajo. Gospodje dopisniki „Pečini“ so navedli se drug tehten uzrok: da je denar pri občinarjih lažje zbirati in dajati, predno zvonovi doidejo nego potem. In to je res! Človek je že tak, da se vsake stvari bolj veseli, dokler je nima; ko jo pa dobi, najde na njej že kaj, kar mu ne ugaša, in vsaka poznejša žrtve za to stvar mu je tem obetnejša. To je tudi pri zvonovih. Razen tega imam pa jaz še neki pomislek. Denarne žrtve, katere se nakladajo našim občinam za nove zvonove, so navadno še precej velike. Vzemimo si občino, katere sklene z zvonarjem pogodbo, da mu plača prvi obrok nekaj mesecev potem, ko je prejela nove zvonove. V tem času pa zadene občino kaka velika neugoda, n. pr. požar, povodenj, vihar ali sploh slabe letine. Kako težko, da celó nemožno mora biti nesrečnim občinarjem, zbirati sedaj denar za dve veliki potrebi! Marsikdo vzdihne: O z zvonovi bi bili se lahko počakali! — Zatorej, proč s plačevanjem zvonov na obroke! Občine, zberite najprej denar, potem naročite zvonove!*)

Gori smo slišali, zakaj nimajo Smarenci zaupanja v g. Samasso. G. dopisnik piše dalje: „Pogodbe nismo se sklenili (namreč z g. Broilijem), ker se nismo mogli prenatgiti“. Vrlo dobro! Menim torej, da jim uslužim, ako jih potim na ono stran, katero sami najbolj upražujejo. Ker pa ni g. Broili — kakor rečeno — zadovoljen, da izrazim jaz javno svoje mnenje o njegovih zvonovih, naj navedem tu le gola dejstva, katere mi je opetovano pripovedoval mož, ki je v tem najbolj poučen. Evo: Brat g. podgorskega župana je prevzel obešanje novih treh zvonov iz Broiljeve livarne za cerkev v Podgori.*)

*) Večjeja je moral letos preliči. Dop.

*) To velja seveda za prelihanje nebitnih zvonov. Dop.

*) Za Podgoro je izlil g. Broili zvonove pred kakimi šestimi leti. Bili so prvi, kar jih je izlil v goriski okolici. Dop.

Ko je privijal jarem srednjemu zvonu, počel zvon najedenkrat po dolgem. Broili je delal krivega postavljaleca in Podgorci so se udali. Broili je hotel preliči tudi mali zvon, oni se tudi udajo. Ko dojdeta preliči mala zvonova, bila sta višje uglasena nego prejšnja, občutno previsoka proti velikemu. Broili preliče se velikega. Tega obesi sam, a se tisti dan se ubije. Broili ga preliče se jedenkrat. Tako moj vir. Smarenci pa, ako hočejo ostati v svoji nezaupnosti dosledni, morajo se zdaj obrniti na zvonarja Hilzerja.

Se jeden svet g. dopisniku. Kedar utegne, naj se postavi tam pri Gabrijli ali Brancici tako, da bode slišal poldne zvoniti v Stanjelu in v Erzelju. Zopet drugič naj posluša stanjelski in erzeljski veliki zvon prav od blizu (kakih 50 — 100 korakov od zvonika). Pri tem (blizu) naj pazi, ali sliši samo jeden (glavni) glas, ali sliši se druge višje (zvenetoče, steklenaste) glasove. Potem naj gre v zvonik in — naj pazi, — ko je zvon nehal zvoniti, kakošno je njega brenčanje, ali je mirno, gladko, ali je nemirno, vihrajoče, vrveče. Dalje naj glela na uro, koliko časa traja brenčanje po zadnjem udarcu. Ako ima g. dopisnik dober sluh, opazi te glasovne prikazni iz lahka. Svoje opazovanje naj blagovoli sporočiti v „Soči“. Potem porečem jaz kaj. — Ako se potrudim, dopisnik naprej na toče, slišal bode lahko veliki zvon, ki zasluži to ime. To je mogočen glas, čas po božji volji! A zvon tudi tehta. Ima glas d. tehta 36 (starih) stolov, star je 188 let, izlil ga je Gaspar Franchi. Te tri zvonove naj blagovoli g. dopisnik p.berjati! Bode mu le v korist, zdaj ko se bavi z zvonovi.

Toliko za danes! Ako se zeli g. dopisnik o stvari se bolje poučiti, blagovoli naj se oglasiti pri meni, ko pride v Gorico. Povem mu se marsikaj zanimivega.

Iz hribov. (Zopet zvonovi!) — Dopisnik iz Gorice o Samassovih zvonovih je skoraj nekako od daleč grajal v svojih dopisih one gospode, ki so naročili zvonove pri laškem zvonarju, češ, da so prvega boljši od drugega ter ob jednem povdarjal znano narečje: „Svoji k svojim!“ Zato pa je neki gospod — naročivši zvonove pri laškem zvonarju, sestavil dopis, v katerem je povdarjal gospodarsko stališče, in ob jednem navedel resnico, da je prvi nemški, drugi Italijan, torej, da bi ne velja narečje „Svoji k svojim“, če tudi bi bili jednaki pogoji. Le tisti ve in zna, kako silno težko je priti do stotakov, ki je sam poskušil, istočasno smo tudi mi uredništvo „Soče“ pojasnili stvar v privatnem pismu, ki ni bilo namenjeno za javnost, kakor smo se izjavili v st. 10. v dopisu „iz hribov“. Slavno uredništvo, hotelo biti nepristransko, je iz dopisa g. soseda in iz mojega privatnega pisma sestavilo dopis „iz hribov“ v 20. številki „Primorca“. Tam je bilo pisano: „Za Pečino je napravil tudi dva zvonov, pa nista se prišla. Ali že akord ex-fa-h (seksakordi) vzbujajo veliko nezupanje. Glasbeni strokovnjak v naših hriboh je odločno obsodil tako zvenenje...“

Ta kratka opazka proti naši volji objavljena, s čemur je imel g. urednik najboljši namen, je zloha nekoga — na Pečinah in je svojo veliko nevoljo izrazil v dopisu s Pečini st. 21. „Primorca“. Ze zgoraj navedena okoliščina, da je sam g. urednik iz naše za privatnega pisma one opazko pobral, in kakor se je sam izjavil v opazki v st. 10. „Soče“, oni dopis sestavi, več kakor zadošča za ob sodno dopis s Pečini. Zdi se, da je g. dopisnik (zavestno ali nezavestno, ne vem) besede: „Glasbeni strokovnjak v naših hriboh je odločno obsodil tako zvenenje“, popolnoma prezrl, ker drugače ne moremo razumeti očitanja, da hočemo mi pobijati zvonove, že prej nego so prišli. Gosp. dopisnik, ne mi, nego strokovnjak v glasbi e. g. K. v S. je akord obsodil in ne zvonov. Mislim, da Vi s svojim muzikalnim znanjem se ne boste merili s tem gospodom. Sicer pa imate prav blizu tudi strokovnjaka v glasbi, to je g. orgljava na St. Viski gori, uprašajte ga, kaj on misli o tem akordu. Povedati smo že v st. 21. „Primorca“, da nismo strokovnjaki in pri vsem tem smo ob svojem času odsvetovali ta akord, kar so tudi strokovnjaki potrdili.

G. dopisnik očita, da ne poznamo intervalov, ker smo zapisali es namesto dis. Haha! Tako se je gotovo vsak glasbenik zakrohotal, prečitavši to očitanje. G. dopisnik, ali ni es ali pa dis en in isti glas, samo znamenja so druga? Sicer je pa znano, da privatna pisma se hitreje pišejo nego dopisi, zato pa se prav lahko vrinejo malenkostne in ne bistvene pomote.

Zvonovi bodo torej uglaseni v H.-dur seksakord. Da bi bili H.-dur trizvok (Hr.-klang), potem seveda bi morali molčati, kajti glasili bi se mogočno. Tolminski zvonovi so tudi vbrani v H.-dur-trizvok in sicer so; a temeljni ton (Grundton) dia terca, fa kvinta, Znano vam je, da glavni akordi so sploh po tercah sestavljeni in če se že hoče imeti akorde pri zvonovih, treba je izbrati glavne akorde in ne postranske, kajti glavni akordi s temeljnimi tonom zadostujejo in ugajajo posluhu, zadovoljijo poslušalca tako, da ne pri-

*) A tega mi nismo vedeli; menili smo, da vsi podatki so namenjeni javnosti. Sicer je pa Vaš g. sosed pisal v obliki — dopisa in za javnost. Ured.

zakuje se nekaj za zadnjim udarcem. Sekstakordi so nepopolni akordi, ki človeka ne zadovolje. Nobene skladbe nismo še videli, ki konča s sekstakordom, kajti skladba ne sme končati brez temeljnega tona v trizvoku, naj že konča „unisono“ ali pa večglasno. Na koncu kake skladbe ne sme se nikdar izpušiti temeljnega tona trizvoka, pač pa druge intervale. Navadni skladatelji se sekstakordov ogibljejo, le nekateri umetniki jih rabijo, kadar hočejo izraziti kaj milega in nežnega. Večkrat zapazimo sekstakorde pri latinskih masah in sicer pri besedah: Qui tollis peccata mundi, ali pa pri Benedictus-u i. t. d. in to nalahče naredijo, da potem to, kar pride za sekstakordom, bolj mogočno doni. Pri zvonovih pa ne zahtevamo milobe in kake nežnosti, nego mogočnosti; saj je zvonov glas je savi na sebi mogočen, dosledno morajo tudi akordi biti popolni in mogočni, to je trizvoki s temeljnim tonom.

Ker pa v našem slučaju manjka glavni ali temeljni ton II, H-dur trizvoka, in se nahaja v oktavi, ker sploh teh tonov pri zvonovih ne nahajamo zaradi gor navedenih razlogov, je strokovnjak č. g. župnik K. v S. nasvetoval *dis-mol*, ki je posebno mogočen pri zvonovih, ali pa mogočno skalo *e-fis-gis*. Iz naše malenkostne izkušnje vidimo, čim bližje so intervali tim lepše se melodija glasi. Toda kar je, je, in ne da se več pop. ali. Navadni ljudje itak ne razumejo tega in „m“ zadošča sum v zvoniku. Dobro pa je, da se o tem razpravlja po časopisih, ker skoraj vsaki dan čujemo o novih zvonovih.

G. dopisnik pravi: „Mi smo sami tako hoteli in tako bodemo imeli“. Iz te kratke opazke se da sklepati, da strokovnjak g. Samassa je najbrže sam nasvetoval *dis-mol* trizvok ali pa skalo *e-fis-gis*, pa nestrokovnjaki niso hoteli tega. Po tem takem sta se preizkusa dva strokovnjaka g. Samassa v zvonarstvu in g. župnik K. v S. v glasbi. Mogoče je, da so strokovnjaki v glasbi in zvonarstvu tudi na Pečinih, katerih se do zdaj nismo še poznali. Prosimo, g. dopisnik, blagovoliše nam jih naznani, ker v kratkem jih utegnemo rabiti.

Dalje nam očita g. dopisnik, da smo očitali „nezaupnost“ g. Samassi. Tega nikjer nismo pisali. Mi smo le rekli: „sekstakord vzbuja nezaupanje“.

Težo vsega dokazovanja postavil je g. dopisnik na trditve, da mi „mi vinarke“ ne damo za zvonove, zato ne bi smeli imeti nezaupnosti. Prav to bi lahko mi očitali g. dopisniku iz Gorice, ki je, pisec one dopise o Samassi „in tona solenni“, da rabim muzikalni izraz, s prstom kazal na one gospode, ki so zvonove naročili pri laskem zvonarju. Toda to ni pravi način. Nasprotno mi smo prav hvaležni, ako nam kdo daje dobrih svetov in nas opozarja na nedostatke, posebno ko gre za precejšnje svote denarja. Saj že sv. pismo pravi: „Modri človek dobrih svetov in se pa njih ravnat“. In če smo pri kakem delu napravili napako, bodemo bližnjega pri tistem delu na to napako opozarjali z besedami: Prijetelj! Mi smo pri tem in tem delu napravili to napako, pazi, da i Ti tega ne narediš.

Glas zvona v Rotah je vzel rajni g. Harmelj bivši župnik v Sebehjah. Vzel je glas *ef*, kakor je tudi v resnici, mali bi moral biti čisti a, kar pa ni popolnoma. Toda to smo le navedli, ker je g. dopisnik iz Gorice očital laskemu zvonarju, da je njegov zvon nekje v goriski okolici previsok, in smo s tem hoteli dokazati, da tudi g. Samassa se vselej ne posreči ubrati starih in novih zvonov. G. dopisnik pravi dalje, da so govorili z gosp. Samasso slovenski. To vemo tudi mi. Ali s tem ni ovržena naša trditev, da je nemški. Slovensčina nam je le sredstvo za kupčijo. Ko je pa treba res pokazati v političnem življenju svojo narodnost, tedaj g. Samassa ne pozna slovenske, kakor je to pokazal nedavno pri nileh napisih. Ljubi nam je Nemec ali Italijan, ki ljubi svoj narod in drugega ne sovraži, če ravno našega jezika ne zna, nego pa tak, ki zna naš jezik le tedaj, ko gre za denar. Da ona g. Samassa malo obzira na Slovence dokazuje dejstvo, da se podpisuje na zvonovih: Albert Samassa in Laibach.

Laski zvonar ima ženo čisto Slovenko, ki zna dobro pisati in brati slovenski. Snov za zvonove kupuje v Trstu, kakor Samassa. Tesarje ima iz Podgori: I. Klančič, brat županov v Podgori, je tesarski mojster, torej ostaja denar tudi na „avstrijskih tleh“ in daje zasluzka tudi domačim ljudem. Naslovi: C. k. dvorni zvonar, spricevala i. t. d. nam ne imponujejo. Vsak obrtnik da od sebe vse moč, kadar misli svoje izdelke razstaviti. Tudi laski zvonar ima odlikovanja iz razstave in časna priznanja; ali pa to ne damo veliko. V tem se popolnoma zlagamo z gosp. dopisnikom iz Gorice.

To sicer ne spada k stvari. Omenili smo le za to, ker je g. dopisnik na to napeljal.

Častno pa je za občinarje na Pečinih, da so v tako kratkem času toliko denarja spravili skupaj za zvonove. Občina je prav majhna, svota pa prav velika. Mislimo, da redko katera občina bi to storila. Čast komur čast! Da bi jih druge občine posnemale, smo tudi to omenili. In s tem končamo.

Iz Ljubljane, 29. oktobra. — V zadnji seji je ljubljanski mestni zbor sklenil, da se

v Ljubljani osnuje višja dekliska šola. Tak zavod je v Ljubljani jako potreben, ker je naše ženstvo po večjem po tuje izobraženo. Nemška vzgoja našega ženstva je mnogo ovirala naš narodni razvoj.

Misel, da se osnuje višja dekliska šola, sprožila se je že davno, ali so vedeli naši konservativci jo preprečiti v deželnem zboru. Ko je mesto prosilo deželo za podporo, zvezali so se konservativci z liberalci, da se je podpora odklonila.

Stvar pa vendar ni zaspala in mestni zbor je sklenil, da se osnuje v proslavo petdesetletnice cesarjevega vladanja. Prvi letnik se odpre za drugo leto in 1898. leto bode šola že popolna.

Nova dekliska šola ne bode delala nobene konkurenceje že obstoječim zavodom, kajti jemala se bodo vanjo deklice, katere so dovršile meščansko ali osemrazredno deklisko šolo.

Obvezni predmeti bodo: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, matematika, fizika, zgodovina in zemljepis, prirodopis, risanje, gospodinjstvo in ženska ročna dela. Kot neobvezni predmetje: laščina, lepomisje, petje in telovadba. Učni jezik bode slovenski, le nemščina in pa zgodovina in poslednjem letu se bode razlagala nemski.

Pri pouku slovenščine se bode posebno oziralo na slovensko in drugo slovansko slovstvo in pri zgodovini na avstrijsko in slovensko zgodovino, da se tako oživi v učenkah pravo domoljubje. Obžalovati je pa, da se ni vsprejel dr. Tavčarja predlog, da se vpolje pouk hrvaščine. Dobro bi bilo vsakako, da bi se učil vsaj eden drugi slovanski jezik, zlasti pa hrvaški, ki z njimi tako pogosto prihajamo v dotiko. Nekateri gospodje so se pa bali, da bi potem ne preostajalo dosti ur za nemščino.

Ko že to pišem, naj omenim, da se v Ljubljani že začenja agitacija proti nameravani šoli, češ, da se dekleta v nji dosti nemski ne bodo naučila. Ta agitacija prihaja celo iz krogov, ki bi radi za narodne veljali. Ta agitacija, ki je sedaj še bolj tiha, nam pač kaže, kako se je že ukoreninilo nemškiarstvo na Kranjskem in da mine še precej časa, predno se odkrižamo le more, in upamo, da naša nova višja dekliska šola bode k temu mnogo pripomogla.

Iz Ribnice na Pohorju. — Kakor poizvedamo iz časopisov, začenja se čuditi in smetati ves svet, kaj se godi z vladno naredbo, s slovenskimi napisi v Istri. Vsi drugi narodi v Avstriji moramo ubogati vladne naredbe, samo zagriženi sovrazi našega naroda, Italijani v Istri, delajo tudi tu izjemo, a to gotovo zato, ker se že preveč razvijajo, ker so se „neodrešeni“. Toda upati vsakako je, da se visoka vlada ne bo dala ugnati v kozji rog in da naposled zmaga tudi v tej nesrečni deželi pravica. Dobro pa je vsakako, da spozna naposled visoka vlada pokorščino teh naših sovrazov.

Med tem, ko se „am dolj vrsi toliko hrupa za par slovenskih besed, oskrbelo se je naše novo šolsko poslopje po povsem mirnem potu s slovenskim napisom „Ljudska šola“. Poslopje, sezidano pred kakimi desetimi leti, ko je v Ribnici narodna zavest deloma še spala, dobilo je sicer nemški napis „Volks-schule“, ki je ostal nad uho dom do sedaj. Toda v toku let so se okoliščine spremenile, krajni šolski svet je prišel v narodne roke in posledica tega je sedanjí novi slovenski napis na naši šoli. Pribešen je nad okni preveč nad-tropja, narejen iz velikih pozlačenih kositarnih črk ter je stal 35 gld. Ljudem, ki poznajo voljavo takih napisov, dela veliko veselje, toda dasi je bilo nemara nekoliko takih, katerim ni povsedej vendar demonstracij ni bilo, ko se je obesil. Toda če vzamemo v poštev, da se pred desetimi leti ni bilo mogoče oskrbeti novega poslopja s slovenskim napisom in da mora še sedanjí šolski svet popravljati napake svojega prednika, mora pač vsakdo razvideti, da smo Slovenci v tem kratkem času zelo napredovali in da je nemškiarstvu pri nas odklonjeno za zmiraj.

Do časa zadnjih volitev v občinski zastopniški svet je pri nas še nemškiarja, kot živo nasprotje zdrave pameti. Toda po bralnem društvu in slovenskih časnikih vedno bolj sprebujevana narodna zavest med našimi kmeti napravila je tudi temu konec. Sedaj imamo župana Slovence, ki saj deloma slovenski uraduje in le pisarju je menda pripisati na rovaš, če mu na nekatere občinske listine, n. pr. živinske pošne liste itd. uide še nemška beseda. Ako pa se sedaj primanjkuje odločnosti ali dobre volje glede na slovensko uradovanje, smemo pričakovati, da si že pri prvi bližnji volitvi izvolimo županom odločnejšega Slovence, ki postavi slovensko pri vsaki okoliščini na prvo mesto. To se more videti po nevolji, izražani med kmeti in odborniki, katerim sta sedanjí župan in njegov pisar vse premalo narodna. To je veselo znamenje, kajti v našem, od zavednejših krogov in društev pozabljenem kotu, je to že veliko, da se narodna zavest brez narodnih veselje tako urno razširja. Če pojde tak naprej, se nam za naš majši zarod v tem oziru pač nikakor ni bati. Želja vseh zavednih ročoljubov torej je, da nam iz naše šole prihaja mladina že zavedajoča se svojega rodu in svojih dolžnosti do maternega jezika in ker imamo od narodnega šolskega sveta, ki nam je preskrbel slovenski napis, pričakovati

v kratkem tudi potrebne reforme glede učnega jezika, ki je se vse preveč zakrojen po nemškem kopitu, torej mu zakličemo s tem: Le krepko naprej, po tej poti! in iskreno: Na zdravje!

Domace in razne novice.

Državno pravdnštvo popravlja. — Prejeli smo sledeči dopis:

Gospod Andrej Gabršček
odgovorni urednik „Soče“

Gorici.

V zmislu § 19. tiskovnega zakona bivate povabljeni, da priobčite v prihodnji številki svojega časnika (Izdaja za Gorico in za deželo) nastopni

uradni popravek.

Trditve, — v obojih izdajah Vašega časnika z dne 2. novembra t. m. št. 44. el. „Zaplemba“ — da je bil namreč prejšnji četrtek zaplenjen „Corriere“ dvakrat zapored zaradi enega in istega članka, ne odgovarja resnici.

Kajti v odloku, s katerim se je odredila zaplemba „Corriere di Gorizia“ v prvi izdaji, naznanjeni so bili posamični stavki, podajajoči povod zaplenbi.

Ti stavki bili so v drugi izdaji popolnoma izpuščeni.

V Gorici, 7. novembra 1894.

C. kr. Državni Pravdnik
Canevari.

Radodarni doneski. — V zadnjih 14 dneh so nam došli za „Slogine“ zavode sledeči darovi:

„Slov. jez“ v Gradnem 2 gld. 18 kr. — Neimenovan 18 kr. — A. H. v Kobaridu (zaostalo) 2 gld. — Gena Olga Konjedic v Plavci je nabrala pri igri „luna“ po občinskih volitvah 3 gld. — Č. g. Fran Kodrič na Trnovem 2 gld. 40 kr. — Pri obedu po dijamantni masi preč. g. župnika Jos. Sovdata v Selu nabrali 19 gld. 75 kr. — Č. g. Janez Kurinč v Medani 5 gld. — Gosp. Ivan Pirjevec v Inomostu 1 gld. — Ajdovski krokarji zložili o priliki prazna. anja godu g. Fr. Č. dne 4. okt. 5 gld. 50 kr. — Županstvo v Solkanu 30 kron. — Županstvo na Vogerskem 30 kron. — Preč. g. Andrej Mesar na Ljaku 5 gld. — Preč. g. J. G. župnik pod Kukom 60. kr. — L. v S. 1 gld. 40 kr. — Gosp. Peter Lavin, uč. v Vojsčici, 1 gld. — Preč. g. Josip Filipič, dekan v Ledeniku, 5 gld. — Gg. Peter Jurek, karmosok, in Vinko Melikovec, krojač, vsak 1 krono v zalvalo za pridobljena obrtna lista. — Č. g. F. Guzelj v Sempasu 5 gld., ki so bili nabrani pri g. Rulbinu na Vogerskem. — Gosp. A. Grbec na Nabrežini 1 gld., kateri je zložila vesela družba pri Neneu. — V veseli družbi pri Stomažu so zložili smariški, Stomaški in kamenski krokarji 4 gld. 50 kr. — Gosp. Andrej Vrtovec v Tolminu 50 kr. — Gosp. J. R. o priliki svoje poroke 1 gld. — Preč. g. Jos. Golja, župnik v Kozbani, 5 gld. — Preč. g. Lovro Juvaneč, župnik v Slovincu, 5 gld. — Gosp. Fr. Ravčar ml. nabral v gostinlah pri Stibilu v Vrtovinu in pri Krkoču v Selu 1 gld. 40 kr., katere so darovali: A. Brie, F. Besednjak, I. Satej, Franciška B., Katerina Stibil, F. B. I. M. K. Podgornik, A. Kerkoč, A. Zerjal, L. Pirjevec, F. Mihelj, I. Možina in A. Pisat. — G. Fr. Ravčar 50 kr. — Lonski fantje so zložili v veseli družbi 2 gld., med temi je dal Ivan Pavšič 1 krono.

Po pošni hranilnici nam je došlo: Gosp. Makso Ličen v Ribembergu je poslal 6 gld., katere je zložilo „nekaj pravih somišljenikov na Mantelovščini“. — Renčana na Dunaju 2 gld. — Č. g. Stefan Mozetič, vikarij v Gorjanskem, 3 gld. — Gosp. Matevž Pirih, župan na St. Viski gori, 20 kr. — Č. g. Andrej Znidareč v Gradnem 3 gld. 50 kr. — Preč. g. Andrej Brezovšek v Ribembergu 5 gld. — Gosp. c. kr. notar Luka Svetec v Litiji 5 gld. — Gosp. Fran Sturm na Krku 50 kr. — Gosp. Andr. Uršič v Kobaridu 1 gld. — Preč. g. Anton Berlot na Vogerskem 5 gld. — Gosp. Anton. Možina, uč. na Brjah, 1 gld. — Gospa Marija Kodernac v Sovodnjah 1 gld. — Gosp. Janko Vodopivec, nadučitelj v Kamnjah, 5 gld. — Gosp. Jos. Urbančič v Trstu 1 gld. — Gosp. Fr. Miklavč v Kobaridu 1 gld. 60 kr. — Gosp. Anton Gangerl v Fasani (Istra) 1 gld. 15 kr. — Č. g. Mihael Strunkelj v Čezsoči 2 gld.

Toliko so poslali v zadnjih 14 dneh čitatelji „Soče“. Koliko so poslali čitatelji „Nesloge“, ki se baha (čitaj basen o „zabi in volu“) s čitatelji in pristaši (!), naj povč ona.

Društveni denarničar je nabral: Gosp. prof. A. Kragelj v G. 1 gld. — Gosp. Ant. Koren, trg. v G., 1 gld. — B. P. 2 gld. — Gosp. Rožane Simon v Gorici 1 gld. — Gosp. dr. Andr. Lisjak 10 gld. — K. K. 50 kr. — Gosp. prof. Plohl Fr. 5 gld. — S. Fr. 2 gld. — Gosp. prof. Ant. Santel v G. 1 gld. — Gosp. Ivan Hausner, trg. v G., 1 gld. — Gosp. notar Jos. Kavčič 1 gld.

Slava tolikemu rodoljubju! Dokler imamo goriski Slovenci toliko in takih prijateljev, ni se nam bati, da opešamo v pravični borbi za svojo zemljo.

Interpelacija poslanca grofa Alfreda Coroninija proti goriskemu županu je za

danes izostala, da je naznanjena v danšnjem „Primorcu“, ker do danes še nismo dobili one številke hitropisnega zapisnika, dasi smo nanj naročeni. — Sicer je interpelacija sestavljena na podlagi neoporečnih podatkov iz našega lista, namreč vsled uradne rabe „Piedimonte“, od kar je župan dr. Venuti, in vsled tega, ker ni hotel podpisati slovenski izpolnjenega ubožnega lista. Interpelacijo v doslovnem prevodu priobčimo prihodnjije.

Veselica v Prvačini. — Veselica, katero je priredila vrta mlada podružnica sv. C. in M. v Prvačini v proslavo 50-letnice pesnika Gregorčiča, sponesla se je nad vsa pričakovanja izborna. Udeležba je bila prav obilna. Udeležnike je pozdravila prvomestnica gospa Orlova v kratkih, a pomenljivih besedah. Mešan zbor „Nazaj v planinski raj“ (Volaričev) je takó ugajal, da so ga morali ponoviti. V slavnostnem govoru je gospa Mozetičeva opisala namen in pomen te slavnosti in je naposled zaklicala slavo našem slovenskemu pesniku Simonu Gregorčiču. — Gosp. Faganel je na to prečital pismo pesnika Gregorčiča na gospo prvomestnico, v katerem zahvaljuje društvo za izkazano čast in prosi oproščenja, ker se osebno ne udeleži veselice. Občinstvo je oduševljeno pozdravilo to pismo. — Čveterospev „Planinska roža“ z bariton-solom (pel je g. Faganelj) je močno ugajal, morali so ga ponoviti. — Gosp. Faganelj je oduševljeno deklamoval Gregorčičevo „Soče“. — Burka „Doktor in njegov sluga“ je vzbudila veliko živahnega, čisto že previharnega smeha. — Moški zbor „Pobratimlja“ in mešan zbor „Slovenska deklica“ sta tudi žela popoln uspeh med hvaležnim občinstvom. — Posebno zanimiva je bila pa dekliska veseliga v 4 prizorih „Osabnost in jezičnost“. Igrale so šolske deklice, a takó lepó in srčno, da se je treba le čuditi. Z velikim zanimanjem je ljudstvo sledilo vsaki besedi malih deklic na odru. — Veselico je zaključilo srečanje poterih dobikov. — Pri domači zabavi se je rekla marsikatera oduševljena beseda. Posebno lepó je zahvalil Prvačane g. Fran Furlani iz Gorice (rodom Prvačan), naglašajoč, da Prvačani so počastili sami sebe se najbolj, ker so priredili takó krasno slavnost v proslavo 50-letnice najslavnijega Slovence, pesnika-prvaka. — In to je resnica! Čast Prvačanom, čast zlasti njihovemu rodoljubnemu ženstvu, ki je pokazalo že večkrat, da mu gorko hije srce za ljubo našo slovensko domovino. Omenjamo še, da kaj prijetno de slovenskemu očesu, ko vidi ženski spol okrašen s slovenskimi trakovi. Le takó naprej!

Dalje glej v „Primorcu“ št. 23, ki prinaša: Pesem v proslavo 50-letnice Simona Gregorčiča. Članka: „Slovenske šole v Gorici“ ni „Čar Aleksander III.“, 23 goriskih novic, 9 iz ostale Slovenije in 7 v razgledu po svetu.

Zadnje novice. — Mladocški klub je izrazil sožalje v imenu češkega naroda zaradi smrti ruskega carja. — Francosko vladno bo vri pogrebu carja zastopalo posebno odposlanstvo. — V Cittanovi v Istri je bila zopet irredentovska demonstracija proti slovenskemu prebivalstvu.

Listina. — Dopisniku iz Gorice o slovenskimi na gimnaziji: Vaš dopis pride prihodnjije. Oglasite se v našem uredništvu. — Dop. s Pečini in iz Jageršć: Dobili smo prepozno za to številko. Prihodnjije. — Dopis iz Sempaske županije: Prepozno. Sicer bomo se le videli, ali dopis sploh priobčimo ali ne, kajti Vaša občutljivost je prevelika, ako želite potenzirati celo proti zadnjemu dopisu iz Sempasa.

50 let preskušeno bolečino tešče sredstvo

Kwizdova tekočina proti protinu

okrepčujoče vrbanje pred in po veliki hoji

Kwizdova tekočina	proti protinu
Cena stek. 1 gl.	pol stek. 50 kr.
Kwizdova tekočina	proti protinu
dobiva se v	vseh lekarnah.

Kwizdova tekočina proti protinu.
Glavna zaloga: Kreisapothek Korneuburg.

Jzvrsten

Glasovir

se prodá za 160 gld. — Pod ugodnimi pogoji se ga tudi oddá na posojilo.

Natančneje pri uredništvu „Soče“ v Gosposki ulici št. 9.

Prav fin med

iz alacijnih, travniških in gozdnih cvetic v satriji in izcejen

kateraga je kupila od preč. duhovnega gospoda, prodaja na debelo in drobno

Ana Kogoj, Čepovanka

v Semeniski ulici št. 8. in na pokitem sadnem trgu pri veliki vojasnici. Priporoča ga posebno čebelarjem kot pitomec.

Namizni raki

najizbojnije plemenite vrste, vsak dan na-
lovljeni in v postnih kosih franco s povzetjem
razpošiljani pod jamstvom,
da pridejo živi na mesto.

110 Suppen	po 2-75 gld.
80 Mittel Tafel	3-25
60 Riesen z debelima	
kleščama	4—
40 Solo - Riesen	5—
32 Hoch - Solo - Riesen,	
čudovite živali,	6—

F. Schapira,

Kreber-Export in Stanislav N. 572.

Naravno mineralne vode iz raznih
studenec.

Kemični, farmacevtski in drogerijski
izdelki najbolj čistane domače in
tule zdravilne posebnosti.

Ribja olje, naravno in izvrstno, pri-
jetnega okusa in kemično čisto.

Ribje olje z železom ali železnim
jedom.

Najčistejše žveplenokislo apno c. kr.
kmetijske šole v Gorici za vinarsko
rabo.

Zdravila za živino, konjski cvet,
konjski prašek, goveji prašek.
Homeopatična zdravila.

prodaja novoustanovljena lekarna

A. Gliubich v Robatišču.

Najslastnejša in najzdravejša pijača

v poletni dobi je koncentrovan

sirup Tamarindov

poseben izdelek lekarne

Cristofaletti v Gorici.

Cena steklenici 40 kr.

Za trgovce in
krošnjarje!

Najboljše in naj-
cenejše kupovališče
za vse vrste: moške
in ženske nogavice,
Jägerjevo perilo,
rohce itd. v tovar-
niški zalogi

Jos. Mandl, Dunaj

I. Schwerdtgasse 3 (bei
Wipplingerstrasse 18.)

Najtočnija razpošiljatev po te-
legrafu in pošti na vse strani.

Dohva se najceneje v podpisani lekarni ako se
naroči po pošti.

Ubalda pl.
Trnkóczy

lekar blizu rotovža
v Ljubljani

priporoča:

Za želodec:
„Marijinceljske
kaplj. za želodec.“

Steklenica 20 kr., 6
steklenic 1 gld. 3 tuc. 4 gld. 80 kr.
„Odvajalne ali čistilne kroglice“ čistijo
želodec pri zabasani, skazenem želodci. Ška-
tulja 21 kr., jeden zavojček s 6 skatljami velja
1 gld. 5 kr.

Za prsa:

„Planinski zeliščni ali prvi sirup za od-
raščene in otroke“. Raztvorja sliz in lajša bo-
lečine, na pr. pri kašlju. Steklenica 50 kr.,
6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

„Protinski cvet“ (Gichtgeist) lajša in pre-
ganja bolečine v križu, nogah in rokah. Stek-
lenka 50 kr., 5 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna
sredstva se dobivajo v lekarni

Ubalda pl. Trnkóczyja
v Ljubljani zraven rotovža

in vsak dan s prvo pošto razpošilja.

Saunig in Dekleva

Nunska ulica št. 16.

Zaloga vseh vrst šivalnih strojev. Sin-
gerjev stroj stane gld. 33 — 45 tudi gld. 70
torej po blagu je kup. Prodajata tudi dvoko-
lesca, lovske puške, samokrese (revolverje),
kakor tudi vso lovsko pripravo.

Anton Potatzky

v Raštelju št. 7 v Gorici

prodajalnica drobnega
in nürnbergškega blaga

na drobno in na debelo.

Jedino

in najcenejše kupovališče.

Posebna zaloga

za kupovalce in razprodajalce na deželi,
za krošnjarje in cunjarje.

Največja zaloga

čevlarskih, krojaških, pisarskih, popo-
tovalnih in kadilnih potrebščin.

Zimska obuvala.

Vozički in stoli na kolesih za otroke.

Strune za godala.

Posebnost: Semena za zelenjavo in trave.

Prosim dobro paziti na naslov:

Na sredi Raštelja št. 7.

Ustanovil 1767. Johann Samassa v Ljubljani

ces. in kralj.

dvorni zvonar

ALBERT SAMASSA

v Ljubljani

Harmon. in melodični glaso

z izborna pripravo za zvonjenje. Zvonove do 4
5 centov more zvoniti en sam mož. Čista kovina
srebrnobelo bliskobo. Močan čist glas.

Garancija pet let.

Cerkvene priprave iz masivnega
brona; svečniki, lustri, svetilke, al-
tarni križi, kanonske tablice, lonci
za cvetlice itd., dalje gasilnice, pum-
pe ograje pri studencih, ventili itd.

Obične in požarne brambe dobe naročitat
udi na obroke.

Ceniki brezplačno! Štiri častne medalje.
21 stetinj.

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast
pospešujoče in napenjanje odstranjujoče
ter mlo raztopljače

domače sredstvo

Velika steklenica 1 gld.,
mala 50 kr. po pošti 20 kr.
več. Na vseh delih zavoj-
nine je moja tu dodana
zakonito varovana varst-
vena znamka. Zaloga skoro
v vseh lekarnah Avstro-
Ogerske. Tam se tudi dobi:

Praško domače zdravilo

To sredstvo pospešuje prav izbornu, kakor
svedoči, mnoge skušnje, čiščenje in lo-
čenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine,
v skatljicah po 35
kr. in 25 kr. po po-
šti 6 kr. več. Na vseh
delih zavojnine je moja
tu dodana zakonita varst-
vena znamka.

Glavna zaloga

B. Fragner Praga

št. 208-104, Mala stra-
na, lekarna „pri orlo“

Vozni listi in tovarni listi v

A m e r i k o.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
„Red Stearn Linie“ iz Antverpena
direktno v

New Jork & Philadelfijo

konce: Jor vama črta, od c. kr. avstrijske vlade
Na uprašnja odgovarja točno: koncesijovan
zastop

„Red Star Linie“

na DUNAJU, IV Weyringergasse 17
ali pri

JOSIP-U STRASSERJ-U

Statbureau & commercieel Correspondent
der k. k. Staatsbahnen in Innsbruck

Prva in najstarejša tovarna stearinovih sveč v Avstro-Ogerski. Poistne se v RGA-zavitihi.

Pristne MILLY SVEČE

F. A. SARG'S
SOHN & Cie.,

Comptoir: Wien, IV.

Schwindgasse 7. Od 15. septembra velja zavoj à 500 gramov 5 kr. cenejc

Lekarna „k
zlatnemu držav-
nemu jabolku“ **J. PSERHOFFER**ja Dunaj, I.
Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice prije univerzalne kroglice

imenovane, zaslužijo sledeje ime po vsej pravici, ker je v resnici jako mnogo boleznij,
v kojih se te kroglice zares izvrstno učinkovale.

Ze mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene in je malo obitelji, kjer
bi ne imeli vsaj malo zalogo tega izbornega domačega sredstva.

Mnogi zdravniki so priporočevali in priporočujejo te kroglice kot domače sred-
stvo, vzlasti proti vsem boleznim, ki nastanejo vsled slabe prebave in vsled obstrukcij.

Od teh kroglic stane: 1 skatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitok s 6
skatljicami 1 gld. 5 kr., če se pošlje nefrankovano proti povzetju pa 1 gld. 10 kr.

Če se poprej vposlije denar, potem stane poštnine prosta pošiljatev:
1 zvitok kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zvitka 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4
zvitki 4 gld. 40 kr., 5 zvitkov 5 gld. 20 kr., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. (Manj ko je-
den zvitok se ne more pošiljati.)

Prosi se, izrecno „J. Psenhofer-ja kri čistilne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake skatljice na navodilu o
uporabi stoječi podpis **J. Psenhofer** in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino J. Psenhofer-ja, 1 lon-
ček 40 kr. s poštnine prosto pošiljatev 65 kr.

Sok od ozkega trpotca Spitzwe-
richsaffl, 1 stekl. 50 kr.

Američansko mazilo zoper pratin, 1 lonček 1 gl.

Pražek zoper pótne noge cena ska-
tlic 50 kr., s poštnine prosto pošiljatev 75 kr.

Balzam zoper golšo, 1 stekl. 40 kr.,
pošiljatev 65 kr.

Angelški balzam, 1 steklenica 50 kr.

Življenska esenca praške kapljice, 1
steklenica 22 kr.

Fijakerski prašek za prsi 1 skatja
poštnine prosto pošiljatev 60 kr.

Tannoehmin-pomada J. Psenhofer-
ja, najbolje
sredstvo za rast las: 1 posica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. Stendel-a, 1
lonček 50 kr., s
poštnine prosto pošiljatev 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W.
Bulricha,
domače sredstvo proti slabim prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razen tu imenovanih preprav so v zalogi se vse v avstrijskih časnikih ogla-
šene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se poskrbe vsi predmeti, ka-
terih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje. **Pošiljatev**
po pošti izvršuje se najhitreje proti temu, da se prej vposlije denar, večje na-
ročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se prej vposlije denar (najbolje s pošto nakaznico), potem
je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatih proti povzetju.

je bilo visok uzor vsemu ljudstvu. Pokojni car je bil najbolji tolmač tradicionalnih nalog ruskega naroda, bil je naroden vladar. „Novoje Vremja“ pravi, da je umrl car kakor vsi Rusi: močan po svoji vesti in po svoji pobožnosti. Ostavil je Rusijo — pravijo „Novosti“, zdravo, močno, spoštovano, moralno svežo in sposobno za razvoj. Po svoji trdnosti in premišljenosti bil je car trdna opora evropskemu miru. — Po samem sebi, opaža „Svět“, proslavil je car Aleksander Rusijo kakor še nikdo drugi. On je bil prvi car iz hiše Romanov, ki se ni vojskoval v Evropi. „Novoje Vremja“ pa pridodaje, da Evropa se ni videla take prikazni. Obdan od evropskih zvez stal je sam s svojo Rusijo. Ostal je miren in je prisilil Evropo, da spoštuje mir in zaupa čistemu srcu carjevenmu.

Nekoliko podatkov o carju in njegovi rodbini.

Car Aleksander III. porodil se je dne 10. marca 1845. v Peterburgu. Bil je drugorojeni sin carja Aleksandra II. Nikolajeviča in carice Marije Aleksandrovne. Ker je bil dne 24. aprila leta 1865. umrl Aleksandrov starejši brat, cesarjevič Nikolaj, postal je Aleksander cesarjevič in poročil zaročnico svojega pokojnega brata, princesinjo Dagmar, hčer kralja Danskega, sestro grškega kralja in princesinje Galles. Ko je dne 13. marca 1881. leta padel car Aleksander II. pod roko nihilistiških morilcev, zasedel je prestol cesarjevič Aleksander 36 let star. O njegovi vladni ni treba da govorimo, kajti splošno je znano, da je bil pokojni močeni car jake, rahločuten, blagega srca, uzoren oče in blag vladar, a slehernemu je tudi znano, da je bil fizično pravi orjak, izredno močan in krepak. Kar pa se dostaja njegovega zakona, javna je tajnost, da je iskreno ljubil svojo soprogo. Iz tega srečnega zakona porodilo se je 5 sinov in hčera: Veliki knez Nikolaj (cesarjevič, rojen leta 1868.), Veliki knez Jurij (rojen leta 1871., nesrečni knez, katerega muči neozdravljiva bolezen), Velika kneginja Ksenija (rojena leta 1875.), Veliki knez Mihailj (rojen leta 1878.) in Velika kneginja Olga, (rojena leta 1882.)

Novi car Nikolaj Aleksandrovič II.

se je porodil dne 26. maja 1869. l. Odgojitelj mu je bil general Danilovič, jako učen mož, ki je mladega cesarjeviča temeljito poučil v vseh strokah znanosti in vojaške vede. Mladi car govori in piše popolnoma poleg svojega domačega jezika še francoski, nemški in angleški jezik. — V svojih detinskih letih je bil sedanjí car sibkega zdravja, sedaj pa je zdrav, krepak. V letu 1891. je bil dovršil svoje svetovno potovanje. Mudel se v japonskem mestu Kioto bil bi bil kmalu postal žrtva nekega policijskega vojaka. Ta poslednji je bil zamahnil sabljo nad tedanjim cesarjevičem, in Bog ve, kaj bi se bilo dogodilo, da ni princ Jurij grški zadržal mahljeja, vendar se mu še sedaj pozna lisa na obrazu. Na Dunaju je bil sedanjí car koncem leta 1890. in 11. maja 1891. Kakor rečeno, je car Nikolaj sedaj čvrsta in krepka postava; obraz mu je obrobjen svetlorjavno brado, podobno oni pokojnega cesarjeviča Rudolfa. Car je srednje velikosti in pravega ruskega tipa.

Proglas carja Nikolaja II. se glasi:

„Po nezapopadljivem sklepu Božjem nehale je dragoceno življenje mojega iskreno ljubljene očeta-carja. Teska njegova bolezen ni se hotela umakniti niti pred umetnostjo zdravnikov, niti pred dobrodejnim podnebjem na Krimu. Dne 20. oktobra t. l. preminol je v Livadiji, v krogu svojcev, v naročju carice in v naročju mojem. Naše žalosti ni mogoče izraziti v besedah, ali razumelo jo bode vsako rusko srce, in uverjeni smo, da ga ni mesta v vsej veliki državi, kjer ne bi točili gorkih solza za carjem, ki je bil prezgodaj poklican s tega sveta, ki je ostavil zemljo svojo, katero je ljubil z vso silo ruske duše in katere blagostanju je bil posvetil vse svoje mišljenje, ne plaše se pri tem ni za svoje zdravje, ni za svoje življenje.

Tudi daleč preko mej Rusije ne bodo mogli drugače, nego da bodo slavili spomin

carjev, v katerem poslednjem sta bila posojljena resnica in mir in kateri ni nikdar prelomil dane besede v svojem življenju. Toda zgodi naj se volja Vsemožnega!

Tolaj naj nas zavesti, da je naša žalost, žalost vsega ljubljene naroda in ljudstvo naj ne pozabi, da je trdnost svete Rusije v nje edinstvi z nami in v nje neomajeni udanosti do nas. Mi pa se spominjamo, ob tej žalostni, toda slovesni uri, ko zasedamo pradedni prestol države ruske in z isto nerazdružljivo spojenega carstva Poljskega, velike kneževine Finske, oporoke našega preminolega očeta in nadahneni z isto oporočo storimo pred obličjem Najvišjega sveta obljubo, da bomo imeli vsikdar pred očmi kot jedini cilj mirni razvoj, moč in slavo drage Rusije in osrečevanje vseh naših zvestih podanikov.

Ta manifest je napravljen najugodnejši utis širini sveta, celo ljubljivi Poljaki poseje o njem simpatije. Rusko časopisje pa naglasa, da se naveden vladar ruski ni zasel prestola ob tako ugodnih okoliščinah. „Novoje Vremje“ naglasa, da novi car govori veliko manj o sebi nego pa o svojem očetu, kajti on je bil učen z otroško ljubeznijo. Car Aleksander ni mogel podeliti Rusiji večje blažbe nego to, da je zagotovil v svojem manifestu, da mu bode jedini cilj mirna blaginjanje, moč in slava Rusije. Car Nikolaj je vzel vladne vajeti v svoji roki v trenutku, ko zavladuje Rusija častno mesto kot priateljstvo miru med civilizovanimi državami.

Zaročnica novega carja

prestopila je k pravoslavni veri dne 2. t. m. Pri obedu so bili prisotni car Nikolaj, carica ulova, veliki knezi in velike kneginje. Princeza je dobila ime Aleksandra Fedorovna in naslov „pravoslavna velika kneginja“. Po dovršenem prestopu vprša je obhajilo po pravoslavni obredni. Prestop se obilavi po posebnem manifestu.

Goriške novice.

Osebnosti. — Presv. cesar je podelil županu, teleposredniku in deželnemu poslanu v Podgori gosp. Antona Klancu zlati križec za zaslug s krono. Gosp. Klancu je končuje 25. leto svojega vzglednega zupanovanja. Čestitamo!

— Gosp. pristav Alojz Dell Ara je postal gospodarstveni tajnik v Gorici.

— V Pedribozjah na Goriškem je umrla 2. t. m. gospa Marija Jegličeva roj. Avsenek v 55. letu svoje starosti. Pokojnica je bila soproga pred kratkim umrlega deželnega računara v Gorici g. Andreja Jegliča. Smrt ljubljene soproge jo je tako potrla, da je kmalu tudi njo poklical smrtin angel na bolji svet. Mir tjem duši! Ostali rodbini naše odkritosrečno sožalje. (Tri hčere so omožene; prsta je le še najmlajša hči gena Avgusta. Trije sinovi so preskrbljeni: Rudolf je c. kr. nadporočnik, Andrej je c. kr. sodni pristav zdaj v Gerkuem in Markso je železniški uradnik. Nepreskrbljen je najmlajši Teodor).

— Gosp. Josip Rustja, c. kr. gozdni oskrbnik v Pedrazu na Tirolskem, naš rojak, se je poročil v poročenjak v gospodično Hermine Ouschan, hčerko gospoda svetnika v Gorici. Mladi zakonski dvojci naše presrečne častitke.

— Gosp. Jakob Komavli, učitelj v Desklah, je dobil nadučiteljsko službo v St. Ferjauu, izpraznjeno vsled smrti pokojnega g. J. Juga.

† **Fran Hebat.** — V torek zvečer je umrl v goriški bolnici za rakom v grlu o. g. Fran Hebat, vikar v Vojsčici na Krasu. Rojen je bil v Renčah 8. jul. 1846., posvečen 18. sept. 1869. Pokojnik je bil uzoren duhovnik in vrl rodeljeb, katerega bomo težko pogrešali v svojih vrstah. Čast njegovemu spominu med nami! Mir duši!

„**Goriški Sokol**“ priredi v nedeljo teden svojo prvo jesensko veselico. Spored priobči prihodnja „Soča“.

Nekatero telovadno orodje je že došlo. Tisti rojaki v Gorici, ki žele udeleževati se telovadbe, naj se oglase pri enem ali drugem odborniku.

Tamburaški zbor „Goriškega Sokola“ se je začel zopet pridno urediti. Vodja g. M. Korsic ima tudi letos veliko truda, ker mora nekatere člane učiti od početka. — Pri tem zboru je bilo nekaj takih članov, ki niso bili stalni v Gorici in so odšli. Ker je bilo treba na novo začeti, je zakasnila tudi jesenska veselica. —

„**Slovanska knjižnica**“ — Izšel je 29. snop, ki prinaša drugo zbirko „Narodnih pripovedk v Soški planinah“, katere je iz naroda za narod zbral in napisal A. G. — O prvi zbirki so se kaj laskavo izražali slovenski časopisi, med temi tudi „Ljubljanski Zvon“.

Goriškega snopca je še veliko na razpolago. Bode se ga je prodalo še le kakih 100 izstov nad navadno število. Dva gospoda v Trstu sta ga kupila 10 izstov in darovala odlašni mladini na slovenski šoli družbe sv. C. in M.

Nadaljevalna šola za obrtne učence v Gorici prične v kratkem svoje prekopano delovanje. Kot prvo leto vsi učenci gotovo ne bodo sposobni za pravo nadaljevalno šolo, ustavijo se tudi pripravljalni tečaj, v katerem se bodo potrudili na temelj pomavljati naški ljudski šole. Tudi ta pripravljalni tečaj bo vsakega vzgledno tudi za take mladince, ki ne pridejo v nadaljevalno šolo.

Rojaki v mestu in okolici! Zlate časte to prihodnjo šolo, po kateri smo se dolga časa borili. Ako želite, da bodo vsi naši otroci dobri meštri v obratstvu, mezarstvu, stavkarstvu, kovaštvu ali v drugih obrti, dajte jim v to šolo, ker se izobražijo tam, da bodo delali čast svoji obrti, čast svojemu slovesu in narodu.

Upravitelj prične se v nedeljo 11. decembra predpovedi v „Slovanu“ šola v Gorici, kjer do tedaj niso bili goriški študenti. Fran Vodopivec vsa potrdila potrebita statusu, njegovim nadzornikom in moštroni, ki pripadajo kakšnega pomena.

Gospode in dekice v okolici, ki so prišli iz svojih šol kakšnega dekca v rokodelstvu v Gorici, na blagovno opozorilo statusu na to šolo in upivati na to, da nam ne nibe noben dekca. — Zlate imajo naši dekci v Gorici najlepšo priliko, da nadaljujejo svoje nauke tudi potem, ko so zapustili ljudsko šolo. Nekdo mi ne zamrzni te prilike, saj mi bo lahko dal v pomoč moj žolenci, da je nepremiselnega zapravljanja svojih mladenk, kar bi se bil lahko naučil veliko koristnega za svoj poklic.

Goriški župan. — „Ljubljanski Zvon“ ni turka se je postavil za zagovornika dr. V. nuntija proti interpelaciji poslanca grofa Alfreda Gorenjinskega v državnem zbiru (interpelacija glej v današnji „Soči“). Da zagovarja dr. V. ta list, je našlo že spricelo, kako utemeljena in potrjena je bila ona interpelacija.

Niš slovenski! — Naši Goričani bi skoro od kraja pomirili za lakotjo, ako bi ne bilo slovenskih grošev. Vključ temu se vsak hip repenijo v svojih listih proti Slovincem. Zadnje dni so ropotali v raznih listonskih listih proti mestnim stražnikom, da govorijo slovenski s prodajalci na sadnih trguh, češ, da bi tega ne smeli storiti. — Na take budalosti naj odgovore naši ljudje s tem, da ne bodo hoteli razumeti nobene laške besede od strani istih stražnikov.

Vojaštvo v Gorici je bilo pripravljeno t. t. m. da se na povelje vsak hip lahko odpelje v Trst, kjer so se bali demonstracij zaradi dohoda istrskih zupanov, ki so prišli preteslovati proti dvojezičnim napisom. Na kolodvoru je bil pripravljen poseben vlak. — Ali taka previdnost za to priliko ni bila potrebna.

Pripravljalnica za srednje šole s slovenskim učnim jezikom namerava ustanoviti v Gorici. Taka šola s italijanskim učnim jezikom je že več let pri tujakih c. kr. realki.

Vlada hoče s to pripravljavnico nadomestiti zahtevane slovenske vspelednice. Znano je, kaj je dejal minister Madeyski: namreč, da v deželah, kjer se sporazumejo vsi deželni ali državni poslanci, ustanovi srednje šole v deželnih jezikih. Vsled te izjave so se podali k ministru vsi štirje poslanci z Goriskega, zahtevajoči slovenskih in italijanskih vspelednic na srednjih šolah.

Vlada hoče odgovoriti zdaj z ono pripravnico! Ne potrebujemo je! Da naj slovenske vspelednice, potem bo mir, prej pa ne!

Radodarni doneski. — Današnja „Soča“ ima zopet obširen razkaz radodarnih doneskov za „Slogine“ zavode v Gorici, kar zopet dokazuje zares veliko požrtvovalnost našega naroda. To dokazuje tudi, da naše ljudstvo nima velikanske važnosti slovenskih šol v Gorici.

Tudi naša županstva so se začela zopet oglašati. Doslej ste poslali že županstva v Solkanu in na Vogerskem vsako po 30 kron. Naj bi nobeno županstvo v deželi ne pozabilo „Sloginih“ zavodov, ki bo delalo previdarke za prihodnje leto. Kar Slovenci na deželi žrtvujejo za Gorico, vse se jim povrne v obliki miru.

Tatvina. — Iz Prvačine: V noči med 5. in 6. novembrom so našli težnani bopovi v hudo tukajšnjega kremlarja g. Gabriela Lebarja ter odnesli iz prodajalnice g. Antona Lebarja jestvin, smodk in denarja v vrednosti okoli 100 gld. Pazite bo treba zanjprej na take ptičke, ki se težkome klatro v tukajšnji okoliščini, kladih kot se bosta čim.

V Grzaruju so se pooblašili v torek od dosedanjega dolžničnega vikarija prot. g. Andreja Lebarja, ki je bil na Sv. Goro na mesto pokojnega vije g. Tomaža Rutarja. Svoje je bil prav živ, kajti gospod vsak se je pridobil ljubezen vseh svojih dolžnikov. — Grzarujo se doli občinska sveta zavode na svojo namiz veliko spremembo letnega računa, sajka našim št. 1 je sprejeto g. vodja iz občine. Na kraju vasi se bi postavili šolniki v znak žalosti. Tako čisti naše ljudstvo svoje pastirje, ki žive med ljudstvom za ljubezo.

Tudi Korminci so se komecno zganili in v starošinskih prot. točkah proti slovenskim napisom pri tamšnjem sodišču. To so storili se le 5. t. m. po dolgem pikanju in hujkanju uradnih uradnih časopisov.

Naši Brni, ki dajejo Kormincem veliko zasluzko, ko pridajajo po svojih opravilih k sodišču in daskarstvu, na se zopet zaganajo in prosijo za samostojno sodišče, da se tako izogne od tudi, ki zanje slovensko narodnost.

Zaplemba. — „Agrarier Tagblatt“ je zapleten najmanj vsak drug dan vsled brezupnega ukaza iz Trsta. Zaplemba se v glavnem čitniki proti naši domaći vladi v tržaški rimski boji.

Tudi tržaški „Proletar“ je zadnja čas večkrat doletel taka usoda, a to največ zaradi hujkanja proti dvojezičnim napisom in v obco proti Slovanom.

Poreška loba „L'Istria“ je bila zaplenjena dva tedna zaporedoma zaradi hujkanja proti Slovanom.

Predelska železnica. — Solnograški odsek za zgradbo železnice Predel-Ture je izdal posebno brošuro, ki zagovarja železnico po Soški dolini čez tali skozi Predel in čez Ture. Proti koru novembra bo tudi na Dunaju shod odposlancev raznih deželnih odborov, mest, kupcijskih zbornic itd., ki bo razpravljali o tej železnici.

Te dni je izšla v naši tiskarni 48. strani obsežna brošura v nemškem jeziku, ki temeljito pobija vse razloge, katere navajajo od raznih strani proti predelski železnici. Izdal jo je odsek za zgradbo predelske železnice v Bolcu, spisal pa strokovnjak, ki je porabil vse tiskane spise (in tudi v rokopisu) od l. 1848. naprej. Več o tej brošuri bomo se govorili.

Z dežele. — Na Kranjskem kar od kraja ustanavljajo samostojne župnije z naslovom „parochia“ in ne „curatia“. Kako je to, da pri nas plača pa zloglasna „curatia“

za „parochia“? Ali je za Kranjsko drugo učno ministerstvo?

Družba sv. C. in M. bo morala žrtvovati za šolstvo na Goriskem okoli 3000 gld. Te dni je poslala zopet 600 gld. na našega urednika. — Ali društveni denarničar se pritožuje, da veliko podružnic na goriskem zadržuje v svojih dolžnostih do družbe. Prosimo slavna načelnstva, da se požurijo in uredijo vse zastanke. — Res je sicer, da naše ljudstvo silno veliko žrtvuje za šolske namene, ali vkljub temu naj slavne naše podružnice sv. C. in M. ne pozabijo na svoje dolžnosti. Mi bomo o svojem času imenovali one podružnice, ki bodo spale.

Slavna županstva opozarjamo, da dobe v naši tiskarni poleg doslej navadnih tiskovin tudi potrebne obrazce za poročila v vojskih ročeh, kakor „Izkazi o spremembi stanovanj“, „Preimembni izkazi“ itd.

Obešanje zvonov. — Iz današnjega dopisa v „Soči“ o zvonovih iz Gorice smo izvedeli, da se bavi z obešanjem zvonov brat našega najnovejšega deželnega poslanca g. Jos. Klavžič, posestnik v Viški na Furlanskem. Naš g. dopisnik jako hvale njegovo delo in ga tople priporoča.

S Tolminskega. — Občinski davek na 2 g. zanj je Knudli bodo župani sestavljali previdarke za l. 1895. Skoraj vse občine se pritožujejo, da imajo malo dohodkov in veliko stroškov. Po vseh občinskih vidimo, da je navzven občinski davek na vino in meso, ki pa nista zdravju škodljiva. Zato je čudno od teh občin, kjer niso se navzven obč. davek na 2 g. zanj. Znano je vendar, kako posebno v hudišč županije spravlja ljudi ob zdravje in premoženje. Vidiu tega pravo in pristočno žanje iz sadja zgubila svojo ceno, vsled znatnega „žetel“na. Čas bi bil vendar enkrat, da bi vsa županstva naložila tudi davek na 2 g. zanj in si s tem pomnožila občinske dohodke. Opozarjamo torej vsa županstva, naj ne umirajo postaviti v letošnje previdarke tudi pomenno sveto kot dohodke od 2 g. zanj. Pomagaj na da s tem storijo dvojno dobro: prvo, pomnožijo dohodke, drugo omajajo županije. Obico je privlačno. Od teh dohodkov težko nekoliko odstopajo za „Slogine“ zavode.

Pred kasalskim sodiščem na Dunaju se bo vršila javna obravnava vsled pritožbe minosni našega urednika in g. Ivana Kasarja, urednika „Rimovamena“, proti znani obščini pred lastnimi porotniki v mesecu juniju. Znano je, da sta bila urednika obsodena prvi na 200 gld. drugi na 100 gld. globe in 100 oziroma 60 gld. izgube na varčevni vsled obščine znanega Leopolda Travana. — Ta slučaj bi povzel tudi drugu korakom od slovenske strani v dosego svojih svetih narodnih pravic.

Velikodušen dobrotnik. — Prejeli smo sicer dopis, kateri radostnim srcem pridajemo:

Leonhard baron Bianchi Duca di Casalanza, vlepeseznik v Rubijah id., je bil odlikovan pred kratkim za šolske zasluge s Fran Josipovim viteškim redom. Teta prisedom daroval je za učne pripomočke za šole v Gabrijah in Sovodnjah 600 gld. Ta velikodušni dar tega preplemenitega šolskega dobrotnika ni osamljen. Naj si bode ktera koli potreba v šoli ali pri šoli, je gotovo v pomoč, bodi si duševno ali gnotno.

Ni dolgo tega, kar je potrosil iz svojga žepa čez 100 fl. v ureditev šolskega vrta pri gaberski šoli. Ravno tej šoli je podaril že več učnih pripomočkov in lepo podobo sv. Alojzija. Tudi otrok ne pozabi, ker večkrat jih obdaruje s šolskimi potrebčinami.

Res, velika je gnotna podpora preblagorodnega gospoda, a se večja je duševna obema šolam, kojima je že dolgo let na čelu kot predsednik krajnemu šolskemu svetu. Dasi nepopolnoma veče nasemu jeziku, obiskuje gostokrat obe šoli in vidnuu zanimanjem sledi odgoji šolske mladine. K ženskim ročnim delom, kje se mu zdi, da on predmeta ne razume, vodi preblagorodno gospo baroninjo, koja s svojo prirojeno ljubeznivostjo spodbuja otroke k marljivosti in

delavnosti. Pravo njegovo skrb do ljudske omike kaže posebno pri obravnavah radi šolskih zamud, katere vodi vedno sam. S posebno ljubeznijo predčuje starišem korist in potrebo šole; ni ga uporneža, kojega bi ne omečil s svojo milobo. To njegovo prizadevanje se bogato poplačuje, ker obiskovanje šole v obeh šolah je prav izgledno. Kakor šoli, tako je tudi celi občini velik dobrotnik in pospeševatelj vsega dobrega. Čast in hvala mu! Služi naj v posnemajne!

Ostala Slovenija.

Izgredi v Balah. Iz Pulja pišejo: Na vseli vernik duš dan ob 9. uri zvečer napadla je tolpa razgrajalcev v Balah tamosnjo orožniško postajo, razbila okna s težkimi kamni, potrgela dvojezične napise na istem poslopi in razbila dvoje dvojezičnih tablic ob vhodu v vas. Nekdo je celo streljal na orožnike, ki so razgnali tolpo. Iz Vodujana in Sanvinčenta prišla je pozneje orožniška pomoč, tudi preiskovalni sodnik je prišel iz Rovinja v Bale. Sodijska preiskava menda dokaže, kdo je povzročil izgrede.

Rovinj se zopet giblje. „Il Piccolo“ javlja iz Rovinja, da so tam zapeli trgovine, gostilne in kavarne v znamenje „sočutja“, ker je Piran vendar dobil dvojezični napis na sodišču. Mestni svet da se je sestel v „antno“ sejo in sklenil, da odpošlje v Piran izjavo sočutja prebivalstva rovinjskega. — Kaj pa poreče gospoda v Rovinju, ako se tudi v tamšnjem sodnem okraju, v katerem biva poleg Lahov tudi lepo število Slovanov, izvede jednakopravnost v prilog Slovanov?

Otvoritevna slavnost nove telovadnice „Tržaškega Sokola“, ki se bode vršila v nedeljo dne 11. t. m., utegne postati sijajna. Pri slavnosti bo sodelovala slavna vojaška godba c. in kr. pešpolka princ Hohenlohe Schillingsturn št. 87. Razum godbe bode obsegal vspeled tudi več pevskih točk, katere bode izvajal novi mešani pevski zbor „Tržaškega Sokola“. Da bode slavnost tem sijajnejša, nastopijo na odru naši najboljši dramatik in te v izkaznu povsem novem za Trst, kojega je priredil za ta večer znani g. Borovščakov. Slavnost zaključi ples, pri kojem bode svirala vojaška godba.

Knjige družbe sv. Mohorja. Ravno kar smo dobili letošnje knjige družbe sv. Mohorja. Vsebinska jim je raznovrstna, unanja oblika zelo lep in ukusna ter na posebno čast družbeni tiskarni. Stvarno ozeno teh knjig problemno v kratkem, danes bočemo le zabeležili, kaj je družba naklonila slovenskemu narodu. Družabniki dobe te le knjige: 1. Kotledar družbe sv. Mohorja za navadno leto 1895. Str. 192. — Zgodbe Svetlega pisma. Slovincem priredil in razložil dr. Francšek Lampe. I. snopič. Str. 96. — 3. Slovenske Večernice. 48. zvezek Str. 143. — 4. Umna živinoreja. Slovenskim gospodarjem v pouk popisal Franjo Dular. I. knjiga. Kako se domača živina zdrava ohrani. Str. 204. — 5. Naše škodljive rastline v podobi in besedi. Opisal Martin Cilenssek. III. snopič. Str. 159. — 6. Krščansko devišstvo. Nauki, vzgledi in molitve za dekleta. Spisal Anton Martin Slomšek. Str. 393.

Trojezični napis v Trstu. — Policijsko ravnateljstvo je imelo doslej le nemški in laški napis. Odslej pridenejo še slovenski napis, kar je edino pravilno. Kaj pa pri poštnem in finančnem ravnateljstvu? Ali tam niso potrebni slovenski napisi?

Čeljska gimnazija, ki visi še v zraku, je še vedno povod nemških hujskarij proti Slovincem. Poleg mestnega zastopa grškega so se oglašili tudi zastopi v Mariboru, Ptuj, Ljubnu, v Brežicah in Slovenjem Gradcu, protestovaje proti slovenski gimnaziji v Celju. Stajarski Slovenci morajo napeti pač vse sile, da praženo nemčurstvo iz svoje srede.

Trst 7. novembra. V Balah so orožniki po naročilu preiskovalnega sodnika zaprli devet največjih hujšakcev in je izročili okrožnemu sodišču v Rovinju. Iz Pulja se je poslala v Bale stotinja vojakov.

Buzet 7. novembra. Nepoznani zlokovci so nočjo popolnoma zamazali na poštnem poslopju višeci dvojezični napis.

Zakaj ne bi ustregli ljubim Italijanom? — „E d'inst" piše: „Italijanska gospoda po Istri protestujejo proti dvojezičnim napisom pri sodiščih, a dogodki v Kopru nam pričajo, da ne mrže samo slovenskih napisov, ampak tudi slovenske dijake, profesorje, uradnike, trgovec in kmete. Očividno ne sopejo radi jeden in isti vzduh skupno s Slovani in izvestno goje željo, da se ti drug drugemu toli nasprotni elementi ločijo tudi krajno. Gospoda bi hoteli biti lepo med seboj in mi jim ne stojimo v zlo te želje. Nasprotno, mi bi želeli, da se jim izpolni prej ko prej! Pri tem nam je v posebno zadoščenje, da so tudi drugi zaresni krogi za to, da ustrezemo našim ljubim Italijanom. V ta namen hočejo dolžni krogi zastaviti svoje sile po naslednjem načrtu:

- a) Učiteljske je preseliti iz Kopra v Trst ali v Gorico.
- b) Ker je sodni okraj koperski itak prevelik, zasnovati je **ново sodišče** v Dolini za občino dolinsko in sosednje vasi.
- c) Katastralne občine Piran, Izola, Milje in Koper bi sestavljale laško okrajno sodišče v Kopru.
- d) Za ostanek slovenskega prebivalstva na Kopersčini in Pirančini ustvariti je **ново okrajno sodišče** na Pomjansčini.
- e) Okrožno sodišče v Rovinju je premestiti v Pulj, okrajni sodišči v Rovinju in Vodnjanu pa je odpraviti ter zasnovati **ново italijansko sodišče** v Balah za katastralne občine Rovinj, Vodnjan in Bale, v Kanfanaru ali Sanvicensu pa **ново sodišče** za hrvaško prebivalstvo na Rovinjsčini in Vodnjansčini.

Po tem načrtu bi bilo vstroženo vsem Slovanom in Italijanom: mi bi imeli svoja sodišča, njim pa ne bi trebalo gledati dvojezičnih napisov ter prihajati v dotiko z barbarskimi Hrvati. Konec bi bilo protestom in izgredom za vedno. Torej zakaj ne bi ustregli našim ljubim Italijanom? Torej, gospoda italijanska, na dele! Računati smete na vso našo pomoč!

Razgled po svetu.

Državni zbor. (Poslanska zbornica). V ponedeljek je bila zopet seja. Po vzgledu drugih zastopstev v Evropi, dvignil se je predsednik baron Chlumetzky, da tudi v imenu naše zbornice izreče sožalje. Izjavil se je nastopno: „Visoka zbornica! Evropa žaluje za smrti Njegovega Velikanstva, carja ruskega, Aleksandra III. (Poslanci so ustali raz sedeže). Popolna fizično močjo in posvetno oblastjo se nedavno vodečega usodo svoje neizmerne države ter sodoločujočega tok svetovni zgodovini, pobrala je carja neizprosna smrt, ne prizanašajoča nikomur, potem, ko se ga je lotila zavratna bolezen in je junaskim pogumom prenašal svoje trpljenje.

Ta tragiški, globoko pretresujoči dogodek spremlja ves svet najtoplejším sočutjem, in že splošno človeško čustvovanje vzbuja v prsih slehernega iskreno sočutje. Za pokojnikom pa žalujemo tudi kot za zvestim in vernim prijateljem našega preljubega cesarja in prespoštovanih članov visoke cesarske hiše; oni občutijo bolestinu to izgubo, a narodi avstrijski in mi vsi delimo ž njimi to žalost, ki je zadela njih cesarja in njih cesarsko hišo. Nikdar pa ne pozabimo tudi v Avstriji, da je bil pokojni car veren zaščitnik evropskega miru, za katerega se je potegoval vse svoje življenje in z vso silo mogočne svoje občine. Evropa mu je hvaležna na tem, in po vsej pravici je njega naslednik to proglasil svojemu narodu. Tudi mi častimo spomin pokojnika, v kojem je bil posebej bljen, in pripoznavamo radostno kot njega

najlepše volilo, da je ostavil svojemu narodu in s tem tudi vsem civilizovanim ljudstvom — blagoslov miru.

Vi ste že pritrdili tem mojim besedam s tem, da ste se dvignili raz sedeže in ste tako sklenili, da se ta sožalna izjava poslanske zbornice zabeleži v večni spomin v uradni zapisnik.

Poljski posl. Lewakowski je na to zakričal: V imenu poljskega naroda protestujem proti tej izjavi. Ta vzklik je provzročil silno razburjenost in tak hrup, da Lewakowski, ki je bil vstal, ni mogel govoriti. Posl. dr. Vaskaty je klical: Vi ste hujši kakor divjaki: posl. Bieznowski je rekel: Stranajte se, da se mitvili ne sprostite. Z vseh strani se je slišalo: Skandal! Skandala! Razburjenost je bila splošna in velika.

Ta dokaz poljske neustreznosti je napravil vseučni senzacijo v zbornici, med slovenskimi, hrvaškimi in češkimi poslanci pa opravičeno razburjenje. Čuti se bilo vsi klikov: Barbaři, divjaki, skandal itd! Kakor čitamo v nekaterih listih, pozval je junak Levakowski posl. Vaskatega na dvoboj radi jednega teh klikov. — Poljski klub prisel je seveda v veliko zadrego, kajti gospoda slutijo, da se po srditosti Levakovskega niso posebno prikupili navzgor. Zato se je klub hitro sešel v posebno sejo, v kateri je izjavil predsednik, da je posl. Levakowski dal čitka svojemu čustvovanju, ne da bi ga bil klub pooblastil v to, da je postopal nasprotno pravilom kluba, ko se je oglašal za besedo v zbornici ter, da je tako kršil solidarnost v klubu.

S to izjavo je naglase stvar poravnana v zbornici, toda neprimetnega utisa, katerega je napravil nastop poslanca Levakovskega na vso javnost, ne boode mogoče tako hitro izbrisati. Kajti ves svet si more misliti sedaj, da poljski sovražnik ne pozna ni ppetote za mitvini, ni ozirov na najumetnejše čimbeže v državi.

V Nemčiji so imeli namistorsko krizo. Državni kancelar Caprivi je moral odstopiti: na njegovo mesto je prišel elzasko-bavtrinski namestnik knez Hohenlohe.

Poljski glasovi. — Lvovski „Przezyty" je odobral edino laško napise v Istri. Proti temu listu se je oglašil potem krakovski „Czas", ki je glasilo poljskih plemičev, in zavrnil tako bratenje s sovragi slovenskega naroda.

Skandal, kateri je izročil poslanec Lewakowski v državnem zboru, je spravil Poljake v nemalo zadrego. Da je baron Chlumetzky takó govoril, se je zgodilo na željo presv. cesarja, kateremu je gotovo silno ne-ljubo, da se je pripetil oni skandal. Pa tudi Poljaki iz Rusije so prosili poljski klub, naj se previdno vedejo, ker drugače bodo le škodovali poljskemu narodu na Ruskem.

V Italiji tudi rogovilijo zaradi dvojezičnih napisov v Istri. Mnogi vročekrvni irredentovci zahtevajo, da mora Italija kar vojsko napovedati Avstriji. Beviaki!

Francoska vlada je dala po vsi državi nalepiti brzojavno zahvalo novega ruskega carja na izraženo sožalje. Car je dejal, da je prepričan o ročih simpatijah francoskega naroda in da ostanejo trdne te zveze tudi zanaprej. — Francoska zbornica je izrekla svojo in vsega naroda žalost zaradi izgube carja Aleksandra na prav presrčen način.

Francija si hoče pridobiti afriški otok Madagaskar, ki jej je bil doslej le po imenu podrejen. Vlada ho zahtevala 50 milj. frankov kredita in odposlje 20.000 vojakov na Madagaskar. Ta otok je bogat in krasen: meri okoli 600.000 štirjaskih kilometrov.

Kitajsko-japonska vojna. — Japonska vojska napreduje na vseh straneh. Prvi voj, kateri vodi maršal Yamagata, je zavzel strateško jako važni kraj Feng-huang čeng, drugi voj, kateri vodi maršal Oyama, se je pripravljaj za naskok na Kinou. Taljen-van in na Fort Arthur. Dočim se javlja iz kitajskega vira, da je kitajska vojska zopet zavzela Kuljen-čeng in da so v dotični bitki izgubili Japonci 3000 mož, poroča Reuterjev bureau, da so Japonci že vavzeli velevažni Port Arthur.

Budimpešta 7. novembra. V današnji seji poslanske zbornice je predsednik Banffy izrazil sožalje Matjarov na smrti ruskega carja, ki je bil prijatelj našega vladarja in zaščitnik miru. V imenu silno razgrajajoče opozicije se je posl. Thally izrekel zoper to izražanje sočutja, češ, da obuja ime umrlega carja žalostne spomine in da bi Poljakom gotovo ne bilo ljubo, če bi Matjarji za carjem žalovali. Izraz sočutja se je postavil v zapisnik.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. Tiska Goriska Tiskarna A. Gabršček v Gorici.

I. Čej posrednik v Zakladih in v vseh vrstah posredništvu.

Franc Bensa v vsaki ulici št. 8. v Gorici prodaja vsakovrstne knjige, podplate, kopala sploh vse vrste in potrebščine za šoljare. Zagotavlja dobro blago po tujih cenah zato se si oglejte priporočila za oglede blaga.

Karol Drašček pek Riva Corno št. 4. v Gorici.

Podružnica za razprodajo kluba se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Franjo Jakli

tovarna koč v Rupi p. Muru in zaloga blaga v Gorici Rastel št. 12.

Novine Franc.

izdajski inštitut, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporočamo človeškim rojakom.

Franjo Jakli

v Rastelu št. 12. ima bogato zalogo vsakovrstnih potrebščin za razprodajo kluba in za razprodajo kluba in za razprodajo kluba.

Ivan Reja

kučmar „Alta domata“ za veliko vojašnico na desni strani v ulici Mirovne, toči domača vina in ima domačo kuhinjo čene prav zmerno.

Anton Obidlič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se posveča Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Korna ima zalogo Dreherjevega piva ter hla, moke, soli in otroboj.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih zaloznicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrjanska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih kloubkov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Spominjajte se o

vsaki priliki šolske

dece v „Sloginih“

učnih zavodih.

Anton Koren

trgovca v teopraci št. 12. prodaja razne fondarske, porcelanske in keramične blago, robe in material za vsake, robe in material za vsake, robe in material za vsake.

Peter Birska

posrednik pri vseh vrstah posredništvu. Prodaja razne fondarske, porcelanske in keramične blago, robe in material za vsake, robe in material za vsake, robe in material za vsake.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom in de-belo v Vrtu ulici št. 8. prodaj ljudskega vrta na desni strani v ulici št. 8. prodaj ljudskega vrta na desni strani v ulici št. 8. prodaj ljudskega vrta na desni strani v ulici št. 8.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse vrste, ki spadajo v šolske in pisarniške rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje, itd. Pisarnice in risanke iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno nitielstvo še posebno opozarja.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vso opravo, zlate in sreberne zvezde, skratka: vse, kar je potrebno za gospoda vsakega stanu. Običe po naročilih izdeluje točno in po nizki ceni.